

VÜCUDUMUZUN UYARI SİSTEMİ: AĞRI

Diş ağrısı, kısa süre içinde bir diş hekimine gitmemiz gerektiğine işaret eder. Küçük bir çürüğün habercisi olan bu ağrıyı önemsemesek, dişimizi çektirmek zorunda kalabiliriz. Soğuk algınlığı olduğumuzda boğazımız ağrıyabilir. Bu durumda bol sıvı içer ve dinleniriz; gerekirse de ilaç alınız. Karın ağrısı çekmek, sıklıkla başımıza gelen bir şeydir. Ancak bazı karın ağrıları, ciddi hastalıkların habercisi olabilir. Örneğin, başlangıçta çok dikkate almadığımız ve gittikçe şiddetini artıran bir karın ağrısı, ilerlemiş bir apandisit (kör bağırsak iltihabı) işareti olabilir. Bu durumdaki bir hasta, hemen ameliyat edilir ve genellikle tekrar eski sağlığına kavuşur. Ağrılar, akut (geçici) ya da süreğen (kronik) tipte olabilirler. Örneğin, bilekte burkulma, sıcak bir şeye değince ortaya çıkan yanma ya da diş çürüklüğüne bağlı olarak oluşan ağrılar akut ağrılardır. Bu tip ağrılar, şiddetli olabilirler, ancak uzun sürmezler. Süreğen ağrılar da sürekli tekrarlanır. Mide ülserleri, eklem yangısı (artrit) benzeri durumlarda oluşan ağrılar süreğendir.

AĞRI NASIL OLUŞUR?

Dışarıdan aldığımız uyarılar, dokularımıza zarar verdiğinde ya da zarar verme tehlikesi oluşturduğunda ağrı ortaya çıkar. Ağrıya neden olan uyarılar, ağrıyı almak üzere özelleşmiş almaçlarla (reseptör) alınır. Vücudun tüm yüzeyinde ve her organda bulunan bu almaçlara "nosiseptörler" denir. Serbest sinir uçlarında bulunan bu almaçlarca alınan uyarılar, sinir hücreleri aracılığıyla önce omuriliğe, oradan da beyne iletilir. Ağrı, beyinde, özellikle de talamus bölgesinde yorumlanır. İşin ilginç yanı, beyinde ağrıyı alan almaçlar yoktur. Bu nedenle beynin kendisi ağrıyı hissetmez. Beyin ağrıyla ilgili iletileri aldığında, zarar gören bölgenin ağrıdığını hissederiz. Vücudumuz da buna göre bir tepki oluşturur.

A. Aşağıdaki soruları okuduğunuz metne göre yanıtlayalım.

1 Hangi durumda dişimizi çektirmek zorunda kalırız?

.....

.....

2 Soğuk algınlığına yakalandığımızda neler yapmalıyız?

.....

.....

3 Kör bağırsak iltihabının (apandisit) belirtisi neymiş?

.....

.....

4 Metne göre kaç tip ağrı vardır? İsimlerini yazınız.

.....

.....

5 Akut ağrılar ile kronik ağrıların farkı nedir?

.....

.....

6 Vücudumuzdaki ağrılar nasıl oluşurmuş?

.....

.....

7 Yaşadığımız ağrılar vücudumuzun neresinde yorumlanır?

.....

.....

8 Metnin konusu nedir?

.....

.....